

Imię i nazwisko	Tadeusz Srogosz
Tytuł lub stopień naukowy	Prof. dr hab.
Stanowisko	Profesor zwyczajny
Prowadzone zajęcia	
adres e-mail	(+48) 34-361-31-20 wew. 223
telefon (może być tel. zakładu)	

dyscyplina naukowa	Historia
zakres prac badawczych	Historia Polski nowożytnej, historia medycyny, historia nauki, historia historiografii, historia administracji.

Dorobek naukowy:

Książki i publikacje zwarte:

1. Problemy sanitarno-zdrowotne w działalności administracji Rzeczypospolitej w okresie stanisławowskim, Łódź 1993, ss. 498.
2. Dżuma ujarzmiona? Walka z czarną śmiercią za Stanisława Augusta, Wrocław 1997, ss. 151.
3. Pomoc weteranom, rannym i chorym na ziemiach polskich w latach 1806-1807, Częstochowa 2001, ss. 204.
4. Między biologiczną egzystencją człowieka w dziejach a historią nauki, Częstochowa 2003, ss. 248.
5. Żołnierz swawolny. Z dziejów obyczajów armii koronnej w XVII wieku, Warszawa 2010, ss. 264.

Artykuły naukowe:

1. Specyfika karczarstwa na terenie województw łęczyckiego i sieradzkiego oraz ziemi wieluńskiej w XVIII wieku (na marginesie książki M. Szczepaniaka, Karczma, wieś, dwór), „Rocznik Łódzki”, 1979, t. 25, s. 165-171.
2. Sejmiki województw łęczyckiego i sieradzkiego oraz ziemi wieluńskiej wobec działalności niekarnych oddziałów wojskowych w XVII wieku, „Varia Muzeum Historii Miasta Łodzi”, 1985, nr 2, s. 16-29.
3. Konsumpcja żywności i używek a stan zdrowotny wojska polskiego w XVII wieku, „Lekarz Wojskowy”, 1987, nr 11-12, s. 756-762.
4. Przemarsze i kwatery niekarnych oddziałów wojskowych w województwach łęczyckim i sieradzkim oraz ziemi wieluńskiej w XVII wieku, „Rocznik Łódzki”, 1987, t. 37, s. 87-103.
5. Kochanówka – Łódź, [w:] Pacjenci i pracownicy szpitali psychiatrycznych w Polsce zamordowani przez okupanta hitlerowskiego i los tych szpitali w latach 1939-1945, t. I: Szpitale, Warszawa 1989, s. 37-40 (współautor: Tadeusz Wierzbicki).
6. Opieka społeczna u progu Sejmu Czteroletniego, „Polityka Społeczna”, 1989, R. 16, nr 5-6, s. 28-30.
7. Z rozważań nad wykorzystaniem niektórych współczesnych nurtów filozofii nauki w historii medycyny, „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny”, 1990, t. 53, nr 3, s. 67-74 (współautor: Zbigniew Jastrzębowski).
8. Ekonomiczne i społeczne następstwa przemarszów oraz stacjonowania wojsk własnych na terenie województw łęczyckiego i sieradzkiego oraz ziemi wieluńskiej w XVII wieku, „Acta Universitatis Lodzensis”, Folia Historica, 1990, nr 37, s. 3-33.
9. Opieka społeczna w okresie Sejmu Czteroletniego, „Polityka Społeczna”, 1991, R. 18, nr 4, s. 19-21.
10. Geneza izb lekarskich w Polsce, „Zdrowie Publiczne”, 1991, t. 102, nr 1, s. 32-37.
11. Wojsko koronne w czasie epidemii dżumy w r. 1770, „Lekarz Wojskowy”, 1991, nr 9-10, s. 668-674.
12. Filozofsko-miedzicinska myśl Ludovika Flecka, „Asklepij”, Sofia 1992, t. 6, s. 41-44.
13. Teza Mertona i Kuhnowskie pojęcie dyscyplin baconowskich a historia medycyny, „Zagadnienia Naukoznawstwa”, 1992-1993, t. 28-29, z. 1-8, s. 15-23.
14. Kochanówka. Szpital dla Psychicznie i Nerwowo Chorych k. Łodzi – Kochanówka. Krankenhaus für

- Psychisch und Nervenranke b. Łódź, [w:] Zagłada Psychiczenie chorych w Polsce 1339-1945 – Die Ermordung der Geisteskranken in Polen 1939-1945, Warszawa 1993, s. 114-119 (współautor: Tadeusz Wierzbicki).
15. Dzieje myśli medycznej czasów nowożytnych – postulaty badawcze i propozycje metodologiczne, „Medycyna Nowożytna. Studia nad Historią Medycyny”, 1994, t. 1, z. 1, s. 7-21.
  16. Polska szkoła filozofii medycyny a marksizm, „Medycyna Nowożytna. Studia nad Historią Medycyny”, 1994, t. 1, z. 2, s. 61-68 (współautor: Zbigniew Jastrzębowski).
  17. Stan i potrzeby badań nad dziejami osiemnastowiecznej medycyny polskiej, „Medycyna Nowożytna. Studia nad Historią Medycyny”, 1995, t. 2, z. 1, s. 23-30.
  18. Geneza i funkcjonowanie komisji dobrego porządku, [w:] Studia z dziejów państwa i prawa polskiego, t. II, red. J. Matuszewski, Łódź 1995, s. 152-163.
  19. Wykorzystanie zagrożenia dżumowego w przygotowaniach do wojny z Rosją w obronie Konstytucji 3 Maja, [w:] „Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka”, 1996, R. 51, nr 1-3, s. 243-247.
  20. Kontekst tworzenia w dziejach dziedziny nauki – uwagi wstępne, „Zagadnienia Naukoznawstwa”, 1996, t. 32, z. 3, s. 377-379.
  21. Socjalnoje obiespieczenie i zdravoochronjenje v grodnienskom powietje vo vtoroj połowinie XVIII vjeka, „Zdravoochronjenje”, 1997, nr 6, s. 70-71.
  22. Od medycyny średniowiecznej do współczesnego paradygmatu nauk medycznych – próba postawienia problematyki badawczej, „Zagadnienia Naukoznawstwa”, 1997, t. 33, z. 1-2, s. 57-68.
  23. Udział armii koronnej w zwalczaniu epidemii dżumy w latach 1780-1781, [w:] Historia medycyny wojskowej na przestrzeni dziejów, Wrocław 1997, s. 9-14.
  24. Zakres działań władz państwowych w szpitalnictwie Wielkiego Księstwa Litewskiego w latach 1768-1794, „Prace Naukowe WSP w Częstochowie”, Seria: Zeszyty Historyczne, 1997, z. 3, s. 243-264.
  25. Trwałość i zmienność warunków zdrowotnych ludności chłopskiej w Rzeczypospolitej w XVIII wieku, „Medycyna Nowożytna. Studia nad Historią Medycyny”, 1997, t. 4, z. 1-2, s. 85-104.
  26. Zakres działalności Rady Nieustającej w systemie politycznym Rzeczypospolitej w latach 1775-1788, „Prace Naukowe WSP w Częstochowie”, Seria: Zeszyty Historyczne, 1998, z. 5, s. 187-196.
  27. W sprawie konstruowania teorii (modeli) dziejów nauk medycznych, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki”, 1998, R. 43, nr 2, s. 63-68.
  28. Litewska administracja opieki społecznej na przełomie XVIII i XIX wieku, „Biuletyn Instytutu Filozoficzno-Historycznego WSP w Częstochowie”, 1998, nr 15(5), s. 118-122 (współautor: Aurimas Andriūšis).
  29. Sprawy aptekarskie w działalności lokalnej administracji publicznej w okresie panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego, „Farmacja Polska”, 1998, t. 54, nr 24, s. 1107-1111 (współautor: Katarzyna Haniusz).
  30. Der Beitrag deutscher Ärzte bei der zivilisatorischen Entwicklung ukrainischer Länder der Republik Polen in der zweiten Hälfte des 18. Jahrh., „Wolhynische Hefte”, 1998, t. 11, s. 12-15.
  31. Problem wyboru teorii w badaniu biologicznej egzystencji człowieka w dziejach, „Medycyna Nowożytna. Studia nad Kulturą Medyczną”, 1999, t. 6, z. 1, s. 7-24.
  32. Sytuacja lokali oświatowych w okresie tzw. pierwszej wojny polskiej (1806-1807), [w:] Rozprawy i studia. W 45-lecie pracy nauczycielskiej dra Zbigniewa Grzędzińskiego, Częstochowa 1999, s. 76-79.
  33. Model wyjaśniania w zakresie biologicznego wymiaru historii, [w:] Historyk i historia. In honorem Henrici Dominiczak, red. J. Walczak, Częstochowa 1999, s. 175-182.
  34. Istorija Podolja v tvorcziestvje Antona Josifa Rolle, „Pivdiennyj Archiv”, 1999, t. 2, s. 46-53 (współautor: Anna Czerniecka-Haberko).
  35. Polskie instytucje pomocy rannym i chorym żołnierzom na przełomie 1806 i 1807 r., „Biuletyn Instytutu Filozoficzno - Historycznego WSP w Częstochowie” 2000, nr 24, s. 287-295.
  36. Skład, kompetencje i działalność Komisji nad Szpitalami w latach 1775-1780, „Biuletyn Instytutu Filozoficzno -Historycznego WSP w Częstochowie” 2000, nr 26, s. 59-64.
  37. W sprawie genezy orzecznictwa lekarskiego w wojsku polskim, [w:] Nauczyciel – szkoła – język – kultura, Księga dedykowana jubileuszowo Profesorowi Władysławowi Szlufikowi, red. U. Ordon, S. Podobiński, Częstochowa 2000, s. 433-438.
  38. Początki kariery wojskowej Józefa Gabriela Stempkowskiego (do 1772 roku), „Mars” 2000, t. 8, s. 3-19.
  39. Status of the Grand Duchy of Lithuania in police activities of the authorities at the time of decline of the 1st Commonwealth, [w:] History, culture and language of Lithuania, red. G. Błaszczak, M. Hasiuk, Poznań 2000, s. 241-252.
  40. Pozycja Wielkiego Księstwa Litewskiego w działalności policyjnej władz u schyłku I. Rzeczypospolitej, „Prace Naukowe WSP w Częstochowie. Zeszyty Historyczne” 2000, t. VI, s. 347-356.
  41. Lazarety główne na zapleczu działań armii francuskiej i polskiej w 1807 roku, „Medycyna Nowożytna. Studia nad Kulturą Medyczną”, 2000, t. 7, z. 2, s. 43-60.
  42. Początki kariery wojskowej Józefa Gabriela Stempkowskiego (do 1772 roku), „Pivdiennyj Archiv”

- 2000, t. 3, s. 117-136.
43. Los weteranów Legii Włoskiej w 1807 roku, „Prace Naukowe WSP w Częstochowie. Pedagogika”, 2001, t. 8-10, s. 285-290.
  44. Aprowizacja wojska polskiego w XVII wieku, „Biuletyn Instytutu Filozoficzno - Historycznego WSP w Częstochowie”, 2001, nr 27, s. 182-195.
  45. Dzejnast dzjarzawnych organav vjalikava knjastva litovskava pa achovje zdarovja v 1768-1794 gg., „Vjesti Nacyjalnaj Akademii Navuk Bielorusi. Seryja Gumanitarnych Navuk”, 2001, nr 1, s. 63-68.
  46. Protivoepidemiczieskaja diejatielnost doktora Jana Różanskovo na rubieżje Rieczki Pospolitoj s Turcziej i Rossiej v 1783 godu, „Pivdiennyj Archiv”, 2001, t. 5, s. 15-19.
  47. Historia medycyny wobec współczesnych nurtów historiograficznych, [w:] Przełomy w historii. XVI Powszechny Zjazd Historyków Polskich, Wrocław, 15-18 września 1999 r. Pamiętnik, t. III, cz. 4, Toruń 2001, s. 181-189.
  48. Upotrieblenie alkoholja v kriestjanskom sriedje v Rieczki Pospolitoj v XVIII wiekje, „Krymskij Archiv”, 2002, s. 32-39.
  49. Zamek w Trembowli w XV-XVII wieku i jego funkcje w regionie, [w:] Zamki i przestrzeń społeczna w Europie Środkowej i Wschodniej, red. M. Antoniewicz, Warszawa 2002, s. 419-427 (współautor R. Stępień).
  50. Koniec wieku w teoretycznej myśli historycznej, [w:] Stan i perspektywy filozofii. Filozofia a koniec wieków, red. M. Woźniczka, Częstochowa 2003, s. 65-73.
  51. Spożycie alkoholu wśród ludności chłopskiej w Rzeczypospolitej w XVIII wieku, „Prace Naukowe WSP w Częstochowie”, Seria: Zeszyty Historyczne”, 2003, t. 7, s. 121-129.
  52. Reforma opieki społecznej i zdrowotnej jako czynnik poprawy parametrów ilościowych i jakościowych potencjału ludnościowego według populacjonistów polskich drugiej połowy XVIII wieku, „Przegląd Nauk Historycznych” 2003, nr 1(3), s. 47-64.
  53. Konsekwencje zdrowotne tak zwanej wojny polskiej (1806-1807) dla ludności cywilnej, [w:] Życie codzienne w XVIII-XIX wieku i jego wpływ na stan zdrowia ludności, red. B. Płonka - Syroka, A. Syroka, Wrocław 2003, s. 313-324.
  54. Działalność Józefa Wybickiego w szpitalnictwie, „Prace Naukowe WSP w Częstochowie”, Seria: Zeszyty Historyczne, 2003, t. 8, s. 177-185.
  55. Uczniowie lekarscy – stypendyści miast królewskich u schyłku I Rzeczypospolitej, [w:] Z dziejów Polski XIX i XX wieku. Księga jubileuszowa ofiarowana Profesorowi Ryszardowi Szwedowi, red. T. Dubicki, T. Panecki, Częstochowa 2004, s. 43-60 (współautor Katarzyna Milik).
  56. Staropolskie postrzeganie kłesk elementarnych, [w:] Staropolski ogląd świata, red. B. Rok, F. Wolański, Wrocław 2004, s. 151-158.
  57. Dyskurs medyczny w pismach populacjonistów polskich drugiej połowy XVIII wieku, [w:] Przełom nowożytny w nauce europejskiej i jego kontekst społeczno - kulturowy, red. B. Płonka-Syroka, A. Syroka, Wrocław 2004, s. 86-99.
  58. „Straszny Józef” – gienierał Józef Gabriel Stempkovskij i jego borotba z hajdamakami v 1768-1771 rr., „Kiivska Starowina” 2005, nr 2(362), s. 60-74.
  59. Dyskurs historyczno - medyczny w ujęciu Michela Foucaulta, [w:] Formacje dyskursywne w kulturze, językach i literaturze europejskiej XX wieku, red. L. Rożek, Częstochowa 2005, s. 151-160.
  60. Kształtowanie się nowożytnych lokalnych organów administracyjno - samorządowych na ukraińskich terenach Rzeczypospolitej w drugiej połowie XVIII wieku, „Pivdiennyj Archiv”, 2005, t. 20, s. 8-11.
  61. Postępowanie badawcze historyka nauki (w stronę antropologii wiedzy), [w:] Antropologia wiedzy. Perspektywy badawcze dyscypliny, red. B. Płonka-Syroka, Wrocław 2005, s. 107-119.
  62. Historia medycyny i farmacji na łamach „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki” w latach 1956-2005, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki”, 2006, R. 51, nr 1, s. 93-121.
  63. Samorząd lekarski czy organ administracji publicznej? Problem utworzenia Kolegium Medycznego w 1807 r., [w:] Z dziejów zdrowia publicznego, red. J. Nosko, Łódź 2006, s. 139-149.
  64. Postawy ludzi nauki w okresie terroru. Na marginesie książki Simona Sznoła: Herosi, gangsterzy i konformiści, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki”, 2006, R. 51, nr 3-4, s. 299-312.
  65. Napoleon – mit zbawcy a postawy społeczeństwa polskiego w latach 1806-1807, [w:] Historia – Pamięć – Tożsamość. Postaci upamiętniane przez współczesnych mieszkańców różnych części Europy, red. M. Kujawska, B. Jewsiewicki, Poznań 2006, s. 83-96 (współautor B. Urbanowicz).
  66. Między sejmem rządzącym a inicjatywami własnymi. Działalność komisji porządkowych cywilno - wojskowych w opiece społecznej i zdrowotnej do czerwca 1791 roku, [w:] Między Lwowem i Wrocławiem. Księga jubileuszowa profesora Krystyna Matwijowskiego, red. B. Rok, J. Maroń, Toruń 2006, s. 693-704.
  67. Edukacja regionalna w kształceniu nauczycieli historii, „Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza”, Seria: Zeszyty Historyczne, 2006, t. 9, s. 191-197 (współautor Beata Urbanowicz).
  68. Działalność Stanisława Staszica w Towarzystwie Przyjaciół Nauk, „Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie”, Seria: Zeszyty Historyczne, 2006, z. 9, s. 345-346.
  69. Początki budowy stronnictwa królewskiego na Ukrainie przez Józefa Gabriela Stempkowskiego

- (Koniec lat sześćdziesiątych – początek siedemdziesiątych XVIII w.), „Przegląd Nauk Historycznych”, 2006, nr 1(9), s. 171-183.
70. Między unifikacją a dualizmem w systemie władz policyjnych u schyłku pierwszej Rzeczypospolitej, [w:] Spory o państwo w dobie nowożytnej. Między racją stanu a partykularyzmem, red. Z. Anusik, Łódź 2007, s. 243-254.
  71. Stosunek społeczeństwa do psychicznie chorych u schyłku I Rzeczypospolitej, [w:] Staropolski ogląd świata – problem inności, red. F. Wolański, Toruń 2007, s. 334-342.
  72. Następstwa ekonomiczne wojen ze Szwecją w XVII wieku (na przykładzie województw łęczyckiego i sieradzkiego oraz ziemi wieluńskiej), [w:] Wojny północne w XVI-XVIII wieku. W czterechsetlecie bitwy pod Kircholmem, red. B. Dybaś, Toruń 2007, s. 247-258.
  73. Stosunek społeczeństwa polskiego do Wielkiej Armii w latach 1806-1807, [w:] Księstwo Warszawskie w historii i tradycji napoleońskiej (1807-2007), red. K. Bucholc - Srogosz, M. Trąbski, Częstochowa 2008, s. 105-116.
  74. Stefan Batory w najnowszych badaniach historycznych, [w:] Polska i Piotrków za panowania Króla Stefana Batorego. Materiały konferencji naukowej zorganizowanej w Wyższej Szkole Handlowej im. Króla Stefana Batorego w Piotrkowie Trybunalskim dnia 3 marca 2008 roku, Piotrków Trybunalski 2008, s. 57-66.
  75. Pokonanie hajdamaków jako podstawa znaczenia Józefa Gabriela Stempkowskiego na prowincji szlacheckiej, [w:] Ukraino - polski naukowy dialog v Umani. Zbirk naukovykh prac, Humań – Gniezno – Łańcut – Częstochowa 2009, s. 195-204.
  76. Medyczne uwarunkowania działań operacyjnych armii Rzeczypospolitej w XVII wieku / Medizinische Rahmenbedingungen der polnischen Armeefeldzüge im 17. Jahrhundert, [w:] Medycyna i wojna w perspektywie historycznej / Medizin und Krieg in historischer Perspektive, Düsseldorf 2009, s. 3-7.
  77. Dywizja ukraińska i podolska wobec wkroczenia armii rosyjskiej do Rzeczypospolitej w 1783 roku, „Naukovi Praci Istorichnovo Fakultietu Zaporozskovo Nacionalno Univiersitetu” 2009, t. 26, s. 133-137.
  78. Działalność intendenta szpitalnego Wiktora Logi. Przyczynę do kształtowania się statusu urzędnika u schyłku I Rzeczypospolitej, [w:] Silva rerum antiquarum. Księga Pamiątkowa dedykowana Prof. zw. dr. hab. Bartłomiejowi Szynclerowi, red. R. W. Szwed, Częstochowa 2009, s. 177-185.
  79. Przykład „rządnych krajów” w projektach poprawy parametrów ludnościowych w okresie panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego, [w:] Staropolski ogląd świata. Rzeczpospolita między okcydentalizmem a orientalizacją, t. I: Przestrzeń kontaktów, red. F. Wolański, R. Kołodziej, Toruń 2009, s. 237-245.
  80. Kategoria stylu życia jako narzędzie badawcze historyka, [w:] Klio viae et in via. Opuscula Marco Cetwiński dedicata, red. A. Odrzywolska-Kidawa, Warszawa 2010, s. 709-719.
  81. Chersoń – nowy kierunek działań informacyjno-wywiadowczych dowództwa dywizji ukraińskiej i podolskiej (do 1783 roku), red. G. Błaszczuk, P. Kraszewski, Poznań 2010, s. 131-141.
  82. Uwagi w sprawie postrzegania zachowania żołnierzy wobec ludności cywilnej w Rzeczypospolitej w XVII wieku, [w:] Zamki, twierdze i garnizony Opola, Śląska i dawnej Rzeczypospolitej, red. T. Ciesielski, Zabrze 2010, s. 270-278.
  83. Nowożytne lokalne organy administracyjno-samorządowe na ukraińskich terenach Rzeczypospolitej w okresie panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego, [w:] Urzędy państwowe, organy samorządowe i kościelne oraz ich kancelarie na polsko-ruskim pograniczu kulturowym i etnicznym w okresie od XV do XIX wieku, red. H. Gmiterek, J. Łosowski, Kraków 2010, s. 197-210.
  84. Rzeczpospolita wobec aneksji Krymu przez Rosję w 1783 roku, [w:] Władza i polityka w czasach nowożytnych, red. Z. Anusik, Łódź 2011, s. 77-96.
  85. Nauka historyczna wobec dylematów współczesnego przyrodoznawstwa, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki”, 2011, R. 56, nr 3-4, s. 169-181.
  86. Zastosowanie kategorii temporalnych w badaniu kondycji zdrowotnej społeczeństwa staropolskiego, [w:] Między Zachodem a Wschodem, t. 5: Kondycja zdrowotna i demograficzna społeczeństwa polskiego na przestrzeni wieków, red. K. Mikulski, A. Zielińska, K. Pękacka-Falkowska, Toruń 2011, s. 7-23.
  87. Organizowanie walki z epidemiami dżumy przez nowożytną administrację w okresie panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego, [w:] Dżuma, ospa, cholera. W trzechsetną rocznicę wielkiej epidemii w Gdańsku i na ziemiach Rzeczypospolitej w latach 1708-1711, red. Edmund Kizik, Gdańsk 2012, s. 157-170.
  88. Kontakty Rieczy Pospolitoj s Novorosijskoju gubernieju (v konteksti anieksji Krymu), „Czornomorskiy litopis. Naukovij žurnal”, Mikołajev 2011, nr 4, s. 80-86 (współautor: Evgen Sinkievicz).
  89. Rejestry szkód jako źródła do badania życia codziennego żołnierzy armii koronnej i litewskiej w XVII w., [w:] Sic erat in fatis. Studia i szkice historyczne dedykowane Profesorowi Bogdanowi Rokowi, t. II, red. Elżbieta Kościak, Rościśław Żerelik, Piotr Badya, Filip Wolański, Toruń 2012, s. 430-438.
  90. Wizerunek cesarza Napoleona I Bonaparte w „Gazecie Korrespondenta Warszawskiego i Zagranicznego” w latach 1806-1807, [w:] Na tropach twórczości i czasów minionych. Księga

jubileuszowa ofiarowana Profesorowi Damianowi Tomczykowi, red. Marek Cetwiński, Agnieszka Czajkowska, Częstochowa 2012, s. 157-170.

Artykuły recenzyjne:

1. Beiträge zur Geschichte der Arbeiterkrankheiten und Arbeitsmedizin in Deutschland, Dortmund 1984; „Zdrowie Publiczne”, 1986, t. 97, nr 9, s. 389-391.
2. Philippe Ariès, Człowiek i śmierć, Warszawa 1992, ss. 639, Państwowy Instytut Wydawniczy, wydanie drugie; „Medycyna Nowożytna. Studia nad Historią Medycyny”, 1994, t. 1, z. 1, s. 121-125 (współautor: Jan Głowacki).
3. Bożena Płonka-Syroka, Mesmeryzm. Od astrologii do bioenergoterapii, Wrocław 1994, ss. 193, Oficyna Wydawnicza Arboretum, wydanie drugie; „Medycyna Nowożytna. Studia nad Historią Medycyny”, 1994, t. 1, z. 2, s. 118-119.
4. Andrzej Abramski, Lekarze, cyrulicy, szarlatani. Stan medycyny w Polsce stanisławowskiej (1764-1795), Wydawnictwo dra A. Abramskiego, Katowice (1992), ss. 89; „Medycyna Nowożytna. Studia nad Historią Medycyny”, 1995, t. 2, z. 1, s. 115-118.
5. Henrik R. Wulff, Stig Andur Pedersen, Raben Rosenberg, Filozofia medycyny. Wprowadzenie, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1993, ss. 275; „Medycyna Nowożytna. Studia nad Historią Medycyny”, 1995, t. 2, z. 1, s. 129-131.
6. Bogdan Rok, Człowiek wobec śmierci w kulturze staropolskiej, Wrocław 1995, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, ss. 123; „Medycyna Nowożytna. Studia nad Historią Medycyny”, 1996, t. 3, z. 1-2, s. 173-176.
7. Medizin im „Dritten Reich”, red. Johanna Bleker i Norbert Jachertz, Köln. Deutscher Ärzte-Verlag, wydanie drugie rozszerzone, ss. 224; „Medycyna Nowożytna. Studia nad Historią Medycyny”, 1996, t. 3, z. 1-2, s. 187-191.
8. Wojciech Wrzosek, Historia – kultura – metafora. Powstanie nieklasycznej historiografii, Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej, Wrocław 1995, ss. 155+3 nlb., bibliografia, streszczenie w języku angielskim, indeks osób; „Medycyna Nowożytna. Studia nad Historią Medycyny”, 1996, t. 3, z. 1-2, s. 199-203.
9. W.N. Czerepica, Polskoje nacjonalnoje dviżienje v Biełorusi (poslednaja triet XIX wieka): fakty – sobytja – komentarii, Grodzienskaja Obłastnaja Ukuropliennaja Tipografija, Grodno 1996, s. 142+10 nlb.; „Mars”, 1997, t. 5, s. 183-185.
10. Wiktor Piotrowski, Medycyna polska epoki kontrreformacji (1600-1764), Towarzystwo Miłośników Jawora, Jawor 1996, ss. 212, bibliogr., ilustr., indeks nazwisk; „Medycyna Nowożytna. Studia nad Historią Medycyny”, 1997, t. 4, z. 1-2, s. 176-180.
11. Jacques Ruffié, Jean Charles Sournia, Historia epidemii. Od dżumy do AIDS, tłum. Bożena Anna Matusiak, Wyd. W.A.B. Warszawa 1996, ss. 258+ nlb. 5; „Medycyna Nowożytna. Studia nad Historią Medycyny”, 1997, t. 4, z. 1-2, s. 189-192.
12. Jaromir Jeszke, Lecznictwo ludowe w Wielkopolsce w XIX i XX wieku. Czynniki i kierunki przemian. Wrocław 1996 Oficyna Wydawnicza „Arboretum”, 128+nlb. 2 s.; „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki”, 1997, R. 42, nr 3-4, s. 196-198.
13. Mieczysław Wyględowski, Andrzej J. Zakrzewski, Ochrona zdrowia w Częstochowie w XIX-XX wieku. Szkice z historii medycyny, Częstochowa 1995, Wydawnictwo WSP w Częstochowie, ss. 182+132 (aneksy); „Biuletyn Instytutu Filozoficzno-Historycznego WSP w Częstochowie”, 1998, nr 13(4), s. 95-96.
14. Wiktor Piotrowski, Polska medycyna oświeceniowa, Towarzystwo Miłośników Jawora, Jawor 1997, ss. 199, bibliogr. ilustr. indeks nazwisk, streszczenie w języku angielskim; „Medycyna Nowożytna. Studia nad Historią Medycyny”, 1998, t. 5, z. 1, s. 153-157.
15. Jean Pierre Bois, Historia starości. Od Montaigne’a do pierwszych emerytur, przeł. Katarzyna Marczevska, Oficyna Wydawnicza „Volumen” i Wydawnictwo „Marabut”, Warszawa 1996, ss. 326, bibliogr.; „Medycyna Nowożytna. Studia nad Historią Medycyny”, 1998, t. 5, z. 1, s. 158-162.
16. Bernhard Schulz, Casimir Funk und der Vitaminbegriff, Institut für Geschichte der Medizin der Heinrich Heine – Universität Düsseldorf, Düsseldorf 1997, ss. 128, bibliogr. ilustr. tab.; „Medycyna Nowożytna. Studia nad Historią Medycyny”, 1998, t. 5, z. 1, s. 166-168.
17. M. Foucault, Narodziny kliniki, tłum. Paweł Pieniążek, Warszawa 1999, ss. 265; „Medycyna Nowożytna. Studia nad Kulturą Medyczną” 2000, t. 7, z. 2, s. 174-178.
18. Cz. Łuczak, Dzieje gospodarze Wielkopolski w okresie zaborów (1815-1918), Poznań 2001, ss. 589; „Studia Historyczne” 2002, s. 224-226 (współautor Andrzej J. Zakrzewski).
19. R. Nowacki, Przemysław Dąbkowski (1877-1950) profesor Uniwersytetu Jana Kazimierza, Opole 2002, ss. 320; „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki”, 2003, R. 48, nr 1-2, s. 201-204.
20. M.V. Poljakov, V.S. Savczuk, Kłasicznyj univiersitet. Ewolucja, sučasnyj stan, pierspektivy. Kijev 2004, ss. 414; „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki”, 2005, R. 50, nr 2, s. 259-262.
21. Michał Musielak: Sterylizacja ludzi ze względów eugenicznych w Stanach Zjednoczonych, Niemczech i w Polsce (1899-1945). Wybrane problemy. Poznań 2008 Wydawnictwo Poznańskie, 336 s., ilustr.,

- bibliogr., tab., indeks osób, aneks; „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki”, 2011, R. 56, nr 1, s. 309-314.
- Zbigniew Anusik, *Studia i szkice staropolskie*, Łódź 2011, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, s. 853; „Istoricnij Archiv. Naukovij studij”, Mikołajev 2012, nr 9, s. 179-181.
  - Polska szkoła filozofii medycyny. Przedstawiciele i wybrane teksty źródłowe, pod red. M. Musielaka, J. Zamojskiego, Uniwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu, Poznań 2010, ilustr., indeks osób, Sumary, 262 ss.; „Medycyna Nowożytna. Studia nad Historią Medycyny”, t. 18, 2012, z. 1-2, s. 249-252 (współautor: Agnieszka Złota).

Recenzje wydawnicze:

(Prace redakcyjne i wydawnictwa źródłowe:

- Nauczanie blokowe i zintegrowane w praktyce szkolnej, Częstochowa 2003, ss. 210 (współredaktor B. Urbanowicz).
- Zdrowie i choroba jako problem polityczny i społeczny. Medycyna w kontekście działań państwa, Wrocław 2005, ss. 238 (współredaktor B. Płonka - Syroka).
- Między prawdą a wątpliwością. W poszukiwaniu obrazu przeszłości, Częstochowa 2012, ss. 337 (współredaktor I. Korpyś).

Hasła encyklopedyczne i biogramy:

Artykuły popularno-naukowe:

- Etika i wrażliwość dieontologiczna w aspekcie kształtowania nowszej polskiej administracji w XVIII wieku, [w:] III Nacjonalen Kongres po istoria na medicinata, Sliven 1990, s. 129.
- Zanim powstały izby lekarskie w Polsce, „Gazeta Lekarska”, 1992, R. 3, nr 3, s. 18-19.
- Tradycje myślenia lekarskiego w Polsce, „Gazeta Lekarska”, 1992, R. 3, nr 11, s. 26.
- Próby reform aptekarstwa w Polsce w okresie Rady Nieustającej (1775-1788), „Biuletyn Dolnośląskiej Izby Aptekarskiej”, 1993, nr 4, s. 17-20.
- Kuchowicz Zbigniew (1927-1991), [w:] Słownik biograficzny polskich nauk medycznych XX wieku, t. I, z. 2 (Historycy medycyny), Warszawa 1994, s. 67-69.
- Stan i potrzeby badań nad dziejami medycyny polskiej XVIII wieku, [w:] XVII Krajowy Zjazd PTHMiF. Streszczenia referatów, Wrocław 1994, s. 62.
- Polskie Towarzystwo Lekarskie na Grodzieńszczyźnie, „Panaceum”, 1995, nr 3, s. 27.
- Ochrona zdrowia w Grodnie w drugiej połowie XVIII wieku (po danych polskich i białoruskich i archiwalnych) [w:] Historia medycyny i zdrowoochronienia Grodzieńszczyzny. Materiały naukowej konferencji, cz. 2, Grodno 1995, s. 65-66.
- Konferencja naukowa „Historia medycyny i ochrony zdrowia Grodzieńszczyzny”, Grodno 2-3 lutego 1995 r.; „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki”, 1995, t. 40, nr 2, s. 200-203.
- Miery przedwzrostkowe przeciw czumy na terytorii współczesnej Białorusi w czasie rosyjsko-pruskiej wojny i burskiej konfederacji (1770), [w:] Siedmą naukową konferencją po historii medycyny Białorusi 7-9 sierpnia 1995 g. Sbornik materialov, Mińsk 1995, s. 85-87.
- Szpitalna Deputacja Wielkiego Księstwa Litewskiego (1792), [w:] Krasnyj Kriest i blagotvoritelnost. Materiały naukowej konferencji, Grodno 1995, s. 144-147.
- Udział armii królewskiej w zwalczaniu epidemii dżumy w latach 1780-1781, [w:] Historia medycyny wojskowej na przestrzeni dziejów. Streszczenia referatów, Wrocław 1995, s. 4-5.
- Szkoła Lekarska w Grodnie, „Dziennik Łódzki”, 1995, R. 51(111), nr 274, s. 10.
- Osnowanie акушерско-школы в Сімеітычэ (XVIII в.), [w:] Історыцкія аспекты і сучасныя праблемы сестрынскага дзівіення на Grodzieńszczyźnie. Materiały naukowo-praktycznej konferencji, Grodno 1996, s. 72-74 (współautor: Barbara Srogosz).
- Przedochronительные меры против чумы на территории Южной Украины в царствование Станіслава Августа Поніатовскаго, [w:] Засіелення півдня України: проблеми національно та культурно розв'язку. Наукові доповіді, cz. 1, Chersoń 1997, s. 206-207.
- Konferencja naukowa „Historyk nauk medycznych wobec inspiracji badawczych. Teoria i tradycja” Poznań, 18-19 października 1996, „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny”, 1997, t. 60, nr 1, s. 77-79.
- Pierwsze szkoły położnych na ziemiach polskich (przełom XVIII i XIX w.), „Biuletyn Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych”, Łódź 1997, nr 6, s. 20-23 (współautor: Barbara Srogosz).
- Праблемы постэпуічных аптэк в Вялікім Князьстве Літвонскім в работы Эдукацыйнай камісіі,

- [w:] Gorodskaja bolnica: istoria, sostojanje i puti sovierszenstvovanja liecziebno-profilakticzieskoj pomoszczi. Materiały naucznoy konfierencji, Grodno 1997, s. 63-64 (współautor: Katarzyna Hanisz).
19. Model issliedovaniy istoriczieskoj antropologii, [w:] Miedicina Bielorusi XX wieka. Tiezisy dokładow vosmoj riespublikanskoj naucznoy konfierencji. Witebsk, 29-30 oktiabria 1998 g., Mińsk 1998, s. 140-141.
  20. Organizacjonno-pravovyje pieriemieny v aptiecznom dielje v Polszje poslje 1989 g., [w:] Miedicina Bielorusi XX wieka. Tiezisy dokładow vosmoj riespublikanskoj naucznoy konfierencji po istorii miedicyny. Witebsk, 29-30 oktiabria 1998 g., Mińsk 1998, s. 156-157 (współautor: Katarzyna Hanisz).
  21. Sprawy aptekarskie w działalności lokalnej administracji publicznej w okresie panowania Stanisława Augusta, [w:] Farmacja polska w perspektywie XXI w. XVIII Naukowy Zjazd Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego. Streszczenia, Kraków 1998, s. 460-461 (współautor: Katarzyna Hanisz).
  22. Na dalekiej Ukrainie, „Biuletyn Informacyjny Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie”, 1998, nr 7, s. 33-35
  23. Vklad vrazziej-niemciev v civilizatorskoje razvitje okrainnyh ziemi Rieczy Pospolitoj vo vtoroj połovinie XVIII v., [w:] Ukraina – Giermanja: ekonomiczieskoje i inteliectualnoje sotrudnicziestvo (XIX-XX vv.). Materiały miedzunarodnoj konfierencji, Dniepropietrovsk, 2-3 oktiabrja 1997 g., Dniepropietrovsk 1998, s. 80-84.
  24. Theoretical Proceeding In History of Medical Science, [w:] Historiae Scientiarum Baltica. Abstracts of XIX-th Baltic Conference on the History of Science, cz. 2, Vilnius-Kaunas 1999, s. 38-39.
  25. XIX Bałtycka Konferencja Historii Nauki, Wilno-Kowno, 15-17 stycznia 1999 roku, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki”, 1999, R. 44, nr 1, s. 209-210.
  26. VII Republikańska Naukowa Konferencja Historii Medycyny pt. „Medycyna Białorusi XX wieku”, Witebsk, 29-30 października 1998 roku, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki”, 1999, R. 44, nr 1, s. 211-212
  27. Pravitielstviennyje vraczi v konce 1-oj Rieczy pospolitoj, [w:] Sotrudnicziestvo radi zdarovja. Materiały nauczno-practiczieskoj konfierencji, posviaszczenioj 50 lietju Grodnienskovo oblastnovo Cienrja zdarovja, Grodno 1999, s. 6.
  28. Napoleonovskij mif v aspiktje biologiczieskich posliedsvij polskoj vojny (1806-1807), [w:] Materiały 9-j riespublikanskoj naucznoy konfierencji po istorii miedicyny „Profilakticzieskaja miedicina: uroki prošlovo – pierspiektivy buduszczievo”, posviaszczenioj 60-lietju Rogaczievskovo obszcziestviennovo dviżienja za sanitarnuju kulturu, Mińsk 2001, s. 267-268.
  29. Profesor Andrzej J. Zakrzewski – badacz dziejów regionu, dziejów Polski nowożytnej, dziejów powszechnych, „Prace Naukowe WSP w Częstochowie”, Seria: Zeszyty Historyczne, 2003, z. 7, s. 5-8.
  30. Upotrieblenje alkoholja v kriestianskom sriedje v Rieczy Pospolitoj v XVIII viekje, [w:] Dionis – Bakch – Bachus v kulturje narodov mira, Symferopol 2002, s. 32-39.
  31. Katiegorja dietierminacji v issliedovaniach nad sozdanjem sovriemiennoj paradigmy miedicynskich nauk, [w:] Materiały 10-oj Riespublikanskoj konfierencji po istorii miedicyny i zdravoochronienja, Mińsk 2004, s. 247-248.
  32. Działalność Stanisława Staszica w Towarzystwie Przyjaciół Nauk, „Biuletyn Informacyjny Komisji Historycznej PAN – Oddział w Katowicach”, 2005, nr 2, s. 12-13.
  33. Działalność Stanisława Staszica w Towarzystwie Przyjaciół Nauk, „Prace Komisji Naukowych”, Katowice 2006, z. 30, s. 9-10.
  34. Profesor Bartłomiej Szynkler – wybitny badacz dziejów Polski i bibliotekoznawstwa, [w:] Silva rerum antiquarum. Księga Pamiątkowa dedykowana Prof. zw. dr. hab. Bartłomiejowi Szynklerowi, red. R.W. Szwed, Częstochowa 2009, s. 29-36.
  35. O swawolach XVII-wiecznych żołnierzy, „Focus Historia” 2011, nr 1, s. 39-42 (wywiad).

Przynależność do towarzystw naukowych:

- Europejskie Towarzystwo Historii Medycyny i Zdrowia, członek, 1996.
- Białoruskie Towarzystwo Historyków Medycyny, członek zagraniczny, 1995.
- Instytut Archeografii i Źródłoznawstwa Ukraińskiej Akademii Nauk, członek honorowy, 2006.
- Polskie Towarzystwo Historyczne, wiceprezes Oddziału Częstochowskiego 2006-2010, członek Głównej Komisji Rewizyjnej 2012-nadal.
- Ponadregionalne Stowarzyszenie Edukacyjne „Wieniawa”, członek honorowy, 2002.
- Polskie Towarzystwo Badań nad Wiekiem Osiemnastym, członek, 2001.
- Fundacja „Humanitas et Scientia”, wiceprezes. 1993.
- „Medycyna Nowożytna. Studia nad Kulturą Medyczną”, członek Komitetu

Redakcyjnego, 1994.

- Seria „Medicina Historica” Wydawnictwa Adam Marszałek, członek Rady Naukowej, 2009.
- Seria Wydawnicza „Studia Humanistyczne Akademii im. Piastów Śląskich we Wrocławiu”, członek Rady Naukowej, 2012.

Udział w konferencjach naukowych (lata 2009-2012):

- „Dżuma, ospa, cholera. W trzechsetną rocznicę wielkiej epidemii w Gdańsku w 1709 roku”, krajowa, Muzeum Historyczne Miasta Gdańska – Pracownia Historii Gdańska i dziejów Morskich Instytutu Historii PAN, Gdańsk 21-22 V 2009, referat pt. Organizowanie walki z epidemiami dżumy przez nowożytną administrację w okresie panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego.
- „Medizin und Krieg/Medycyna i wojna”, międzynarodowa, Polsko-Niemieckie Towarzystwo Historii Medycyny – Heinrich-Heine-Universität Düsseldorf – Instytut Polski Düsseldorf, Düsseldorf 18-20 IX 2009, referat pt. Medyczne uwarunkowania działań operacyjnych armii Rzeczypospolitej w XVII wieku/Medizinische Bedingungen operativer Tätigkeit der Armie in der polnisch-litaischen Adelsrepublik im 17 Jh.
- „Władza i polityka w czasach nowożytnych”, krajowa, Wydział Filologiczno-Historyczny Uniwersytetu Łódzkiego – Polskie Towarzystwo Historyczne-Oddział w Łodzi, Łódź 15-16 IV 2010, referat pt. Rzeczpospolita wobec aneksji Krymu przez Rosją w 1783 roku.
- „Kultura parlamentarna epoki staropolskiej”, międzynarodowa, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie – Urząd Miasta Radomska, Radomsko 23-25 IX 2010, referat pt. Szpitalnictwo w debatach sejmowych podczas panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego.
- „Zamki, twierdze, garnizony Opola, Śląska i dawnej Rzeczypospolitej”, krajowa, Pracownia Historii Wojskowości Instytutu Historii Uniwersytetu Opolskiego – Polskie Towarzystwo Historyczne-Oddział w Opolu – Muzeum Zamek Piastów Śląskich w Brzegu, Opole-Brzeg 7-8 X 2010, referat pt. Uwagi w sprawie postrzegania zachowania żołnierzy wobec ludności cywilnej w Rzeczypospolitej w XVII wieku.
- „W służbie obcych monarchów i państw. Mechanizmy karier w armii oraz administracji państwowej obcokrajowców”, międzynarodowa, Zespół Pałacowo-Hotelowy Jedlinka - Pracownia Historii Wojskowości Instytutu Historii Uniwersytetu Opolskiego, Jedlina-Zdrój 20-21 VI 2011, referat pt. Lekarze pochodzenia niemieckiego w służbie Rzeczypospolitej podczas panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego.
- XI Ogólnopolskie Forum Historyków Wojskowości „Mity i legendy w polskiej historii wojskowości”, krajowa, Instytut Historii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach – Komisja Historii Wojskowej Komitetu Nauk Historycznych PAN – Stowarzyszenie Historyków Wojskowości, Kielce 29-30 VI 2012, referat pt. Mit wzniosłości (sublimacji) w badaniach historyka wojskowości czasów nowożytnych.
- „XI Dni Długoszowskie”, krajowa, Ponadregionalne Stowarzyszenie Edukacyjne „Wieniawa”, Kłobuck 16-23 IX 2012, referat pt. Nowożytny żołnierz. Między średniowiecznym ideałem prawego rycerza a wizją apokalipsy wojennej.
- „Społeczeństwo staropolskie a wojsko”, krajowa, Instytut Historii PAN - Towarzystwo Miłośników Historii - Redakcja „Społeczeństwa Staropolskiego. Seria Nowa”, Warszawa 8-9 XI 2012, referat pt. Między mitem a mikrohistorią. Bohaterskie czy codzienne dzieje armii koronnej i litewskiej w XVII wieku?

Promotorstwo prac doktorskich:

- Norbert Morawiec, Historiografia Patriarchatu Moskiewskiego o unii brzeskiej i

unitach 1805-1917, 2004 r.

- Anna Czerniecka-Haberko, Unie polsko-litewskie w historiografii polskiej, 2006 r.
- Katarzyna Milik, Działalność Rady Nieustającej w latach 1778-1780, 2008 r.
- Konsultant naukowy dysertacji doktorskiej (habilitacyjnej): Evgen G. Sinkiewicz, Krakivska istoriczna szkoła v polskij istoriografii drugoj połoviny XIX-poczatku XX stolitja, Dniepropietrowski Narodowy Uniwersytet im. Olesia Gonczara, 2011.

Recenzje na stopień (tytuł) naukowy:

doktorskie - 10
habilitacyjne - 4
profesorskie - 4

Popularyzacja nauki:

Inne informacje, funkcje